Podpisany przez:
Radosław Piechowiak
dnia 28 października 2026 r.

UCHWAŁA NR XXVII/147/2026
RADY GMINY WAPNO

z dnia 28 października 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027- 2029

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026r. Poz.662 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. : Dz. U. z 2026r., poz. 980) Rada Gminy Wapno uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2027-2029, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wapno .

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027r.

Przewodniczący Rady Gminy
Wapno

Radosław Piechowiak

Załącznik do uchwały nr XXVII/147/2026

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZI

Rady Gminy Wapno

z dnia 28 października 2026 r.

I. WSTĘP

Program Wspierania Rodziny w Gminie Wapno na lata 2027-2029 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
Program ten jest strategicznym dokumentem Gminy Wapno opracowanym w celu realizowania przez samorząd konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.
Zgodnie z preambuła wskazanej wyżej ustawy *„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami* ."

Rodzina to podstawowa komórka życia społecznego, która mimo zmian zachodzących w wielu obszarach istotnych z punktu jej widzenia, nieustannie znajduje się na samym szczycie hierarchii wartości społecznych. To rodzina jest pierwszym, podstawowym środowiskiem wychowawczym człowieka, gdzie poprzez właściwe oddziaływanie stymulowany jest rozwój i kształtowana jest tożsamość młodych ludzi. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest wartością, której nie można niczym równoważnym zastąpić. Dziecko i rodzina wymagają wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które w okresie swojej dorosłości kształtują społeczeństwo.

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka.

Współczesna rodzina obciążona jest wieloma dylematami: presją demograficzną wywieraną przez społeczeństwo, pędem życia, który wymaga nieustannego balansowania między pracą, a rodziną, samorealizacją rodziców, a czasem dla rodziny i jakością relacji wewnątrzrodzinnych.
Współczesna rodzina zagrożona jest również licznymi czynnikami patologicznymi, które bardzo często wpływają na dysfunkcję oraz wykluczenie jej w społeczeństwie. Najbardziej zagrażające rodzinie problemy społeczne to choroba alkoholowa, czy pijaństwo rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, długotrwałe bezrobocie, ubóstwo. Wszystkie te dysfunkcje przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w takich rodzinach. Niewydolność rodziców znacznie wpływa i przyczynia się do zaburzeń zaspakajania podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka. Niewypełnianie przez rodzinę prawidłowo swoich funkcji prowadzi również do niedostosowania społecznego dzieci. Dlatego , tak ważne jest, aby dziecko wzrastało w rodzinie, w której zapewnione jest bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne, gdzie kształtuje się pozytywną tożsamość, przekazuje system wartości, tradycje, które mają znaczny wpływ na ich aktywność i postępowanie w życiu.

Każdy rodzic napotyka na trudności w procesie wychowawczym dzieci. Problemy te mają zróżnicowany charakter i natężenie. Jeśli pojawiające się problemy przewyższają możliwości ich rozwiązania przy wykorzystaniu własnych zasobów rodziny, pojawia się konieczność wsparcia z zewnątrz. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny

wieloproblemowej, należy docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w pełnieniu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie.
Zawarte w niniejszym programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji kiedy dziecko musi opuścić rodzinę.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Gmina Wapno położona jest we wschodniej części województwa wielkopolskiego w powiecie wągrowieckim. W skład gminy wchodzi 8 miejscowości .

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025r. (dane Urzędu Stanu Cywilnego w Wapnie) liczba ludności wynosi 2 808 osób . Pod względem płci gminę Wapno zamieszkuje 1 431 kobiet i 1 377 mężczyzn.

Analiza liczby mieszkańców gminy wskazuje , że ludność dzieli się na połowę, z nieznaczną przewagą kobiet. Stąd wynika, że kobiety stanowiły 51 %, a mężczyźni 49 % ogółu mieszkańców.

Ponadto należy zaznaczyć, że 61% mieszkańców gminy Wapno (1 702osoby) to osoby w wieku produkcyjnym. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 22% (631 osób) mieszkańców Gminy a dzieci i młodzież do 18 roku życia to 17 % (475 osób) mieszkańców.

Należy zwrócić uwagę, iż na przestrzeni ostatnich lat liczba ludności w Gminie Wapno spada.

W celu określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny konieczna jest analiza danych o rodzinach i osobach z terenu gminy objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wapnie.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin i osób objętych pomocą społeczną.

Tabela Nr 1. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2023-2025.

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej
2023	106	202	2851	7,08%
2024	113	215	2 840	7,57%
2025	111	234	2 808	8,33%

Jak wynika z powyższej Tabeli procent ludności korzystających z systemu pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby ludności zamieszkałej teren Gminy Wapno rośnie.

Liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej, ze względu na powód jej przyznania, obrazuje poniżej tabela 2

Tabela Nr 2 Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2023-2025.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin		
	2023r	2024r	2025r
Niepełnosprawność	36	36	37
Długotrwała lub ciężka choroba	33	33	32
Ubóstwo	25	25	14
Bezrobocie	13	19	19
Potrzeba ochrony macierzyństwa	9	7	8
Alkoholizm	9	7	9

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	8	10	9
Przemoc w rodzinie	5	2	5
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	4	2
Bezdomność	1	3	2

Z powyższych danych wynika,że na przestrzeni ostatnich lat najczęstszymi powodami przyznania świadczeń były: niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba , ubóstwo, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa. Różnorodność powodów przyznania pomocy społecznej jest duża, świadczy to o konieczności kontynuowania kompleksowych działań na rzecz wsparcia rodziny i dziecka.

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu wynika, że wskaźnik bezrobocia w Gminie Wapno przedstawia się następująco:

Rok	**Liczba osób bezrobotnych**	**Wskaźnik bezrobocia**
2023	66 (45 K, 21 M)	4,3%
2024	77 (54 K, 23 M)	5,0%
2025	80 (51 K, 29 M)	5,2%

Powrót na rynek pracy jest utrudniony, a często niemożliwy ze względu na brak zakładów pracy, niski poziom wykształcenia i kwalifikacji.

Dla potrzeb Programu Wspierania Rodziny zebrano informacje podane w Tabeli Nr 3

Tabela Nr 3 Formy udzielanej pomocy w latach 2023-2025.

Lp.	**Wyszczególnienie**	**Liczba osób**		
		2023r	**2024r**	**2025r**
1.	Posiłki dla dzieci w szkole i zasiłki na żywność	51	58	71
2.	Usługi opiekuńcze	25	19	16
3.	Opieka wytchnieniowa	9	9	8
4.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	6	6	4
5.	Kierowanie do domu pomocy społecznej	5	5	6
6.	Kierowanie do schronisk	0	1	2
7.	Zasiłki celowe i w naturze	37	35	23
8.	Zasiłki okresowe	9	12	11
9.	Zasiłki stałe	14	10	14
10.	Świadczenia rodzinne w tym świadczenia dla opiekunów	136	120	104

11.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	11	9	9
12.	Karta Dużej Rodziny	688	726	745
13.	Wielkopolska Karta Dużej Rodziny	55	102	122
14.	Pomoc żywnościowa w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową	180	180	251
15.	Dodatki mieszkaniowe	42	48	45
16.	Wydawanie sprzętu rehabilitacyjnego	61	48	48

Dużym problemem występującym w rodzinach jest bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego. Ma ścisły związek z innymi problemami tj. bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia itp. W związku z tym GOPS Wapno dysponuje kolejną formą wsparcia jaką jest pomoc asystentów rodziny. Asystenci rodziny prowadzą pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy.

Asystenci rodziny utrzymują stały kontakt z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny na terenie Gminy Wapno, w tym z pracownikami socjalnymi, pedagogiem szkolnym, psychologiem, kuratorami sądowymi, policjantami. Asystenci rodziny uczestniczą również w grupach diagnostyczno- pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie.

Tabela Nr 4 Liczba rodzin korzystających z wsparcia asystentów rodziny w latach 2023-2025.

Rok	**Liczba rodzin**	**Liczba dzieci**
2023	5	13
2024	6	12
2025	9	17

Tabela Nr 5 Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2023-2025

Rodzaj instytucji pieczy zastępczej	**Ilość dzieci**		
	2023r	**2024r**	**2025r**
Rodziny zastępcze	5	6	4

Z danych wynika, że w 2025r. z terenu gminy przebywało 4 dzieci w rodzinach zastępczych. Zauważamy w pieczy zastępczej spadek, natomiast w asystenturze wzrost. Wsparcie rodziny biologicznej jest bardzo potrzebne i przynosi pozytywne efekty pozostawienia dzieci w rodzinie.

III. CELE PROGRAMU

Cel główny

Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu ich funkcji opiekuńczo - wychowawczych

Cele szczegółowe

1.Stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
2. Pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania;
3.Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji;
4.Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny;
5.Wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
6.Wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny;
7.Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny;
8.Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Rodziny wychowujące dzieci na terenie gminy Wapno, które zostały dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu swojej funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

V. REALIZACJA PROGRAMU

Czas realizacji:

Program realizowany będzie na terenie gminy Wapno w latach 2027 - 2029

Działania mające na celu realizację założeń programu a nastawione na bezpośrednią pracę z rodziną są koordynowane i organizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie poprzez:

- diagnozowanie problemów rodziny i dziecka,
- podejmowanie działań w środowisku, inicjowanie interwencji w uzasadnionych przypadkach,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin, zwłaszcza niewydolnych w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, uzależnionych, stosujących przemoc.

Źródło finansowania:

- budżet gminy,
- budżet państwa,
- inne źródła.

Zasoby:

Podmioty realizujące zadania w obszarze wspierania rodziny oraz inne partnerskie instytucje i organizacje wspomagające:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Samorząd lokalny,
- Urząd Gminy,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Placówki oświatowe,
- Placówki służby zdrowia,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Sąd Rejonowy,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Komenda Powiatowej Policji,
- Kościół,
- Organizacje pozarządowe.

Przewidywane efekty

– stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności

opiekuńczo-wychowawcze,
– ograniczenie szerzenia się patologii,
– zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
– zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
– ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji,
– ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej.

VI. MONITORING

Gminny Program Wspierania rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny.

Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją. Koordynacją w zakresie realizacji Programu zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny.

Uzasadnienie

Opracowanie i realizacja 3 – letnich programów wspierania rodziny zgodnie z art.176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej należy do zadań własnych gminy. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2027 – 2029 określa kierunki działań Gminy Wapno zmierzających do tworzenia warunków dla rozwoju rodziny i opieki nad dzieckiem, szczególnie dotyczy to tych rodzin, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej.

Celem Programu jest ukazanie możliwości rozwojowych rodziny i jej zdolność do przezwyciężenia braków poprzez wspieranie i poprawę jej funkcjonowania, przy ścisłej współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Ważnym aspektem jest to, że Program będzie służyć jako jeden z dokumentów niezbędnych przy ubieganiu się o dodatkowe środki finansowe w ramach ogłoszonych programów.

Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.